

Bruxelles, 4. prosinca 2023.
(OR. en)

16365/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0266(COD)

**TRANS 573
CLIMA 623
CODEC 2390
IA 345**

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 16145/23 + COR 1 REV 1

Br. dok. Kom.: 11821/23

Predmet: Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o
obračunavanju emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza
– opći pristup

Za delegacije se u prilogu nalazi opći pristup Vijeća o navedenom prijedlogu, koji je Vijeće
donijelo na 3991. sastanku održanome 4. prosinca 2023.

PRILOG

2023/0266 (COD)

Prijedlog

UREDJE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o obračunavanju emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 91. stavak 1. i članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljedivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

¹ [SL C , , str.]
² [SL C , , str.]

budući da:

- (1) Podupiranje nastojanja da se povećaju održivost i učinkovitost prometnog sustava Unije preduvjet je za stabilni napredak prema klimatskoj neutralnosti do 2050., a istodobno se mora uzeti u obzir potreba za očuvanjem stalnog rasta i konkurentnosti europske industrije.
- (2) Emisije stakleničkih plinova obračunavaju se u raznim gospodarskim sektorima, uključujući prometni, kako bi se kvantificirali podaci o emisijama stakleničkih plinova iz određenih djelatnosti poduzeća i pojedinaca. Kvalitetnije informacije o učinkovitosti usluga prijevoza znatno pridonose poticanju korisnika prijevoza na donošenje održivijih odluka te utječu na poslovne odluke koje donose organizatori i pružatelji usluga prijevoza. Pouzdani i usporedivi podaci o emisijama stakleničkih plinova temelj su za stvaranje tih poticaja, a time i za poticanje promjene ponašanja među potrošačima i poduzećima, kako bi se doprinijelo ciljevima europskog zelenog plana³ za promet i Europskog zakona o klimi. Ova Uredba dio je djelovanja koje EU poduzima za zelenu tranziciju zajedno s drugim aktima ili inicijativama EU-a, uključujući prijedlog direktive o osnaživanju potrošača u okviru zelene tranzicije.
- (3) Unatoč sve većem interesu dionika u prometnom sektoru, ukupna prihvaćenost obračunavanja emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza i dalje je ograničena. U većini slučajeva korisnici ne dobivaju točne informacije o učinkovitosti usluga prijevoza, a organizatori i pružatelji usluga prijevoza ne izračunavaju niti objavljaju svoje emisije. Nerazmjerne niske stopa obračunavanja emisija stakleničkih plinova zabilježena je posebno među malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima), koja čine veliku većinu poduzeća koja nude usluge prijevoza na tržištu EU-a.

³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final.

- (4) Europska komisija donijela je 2011. bijelu knjigu o prometu⁴, u kojoj je predstavljena vizija budućnosti prometnog sustava u EU-u i utvrđen program politika za odgovor na buduće izazove u području prometa, posebno na potrebu za održavanjem i razvojem mobilnosti te znatnim smanjenjem emisija stakleničkih plinova iz prometa i logistike.
- (5) Strategija za održivu i pametnu mobilnost iz prosinca 2020.⁵ odnosi se na poticaje za odabir najodrživijih opcija za prijevoz unutar iste vrste prijevoza i među različitim vrstama prijevoza. Ti poticaji uključuju uspostavu europskog okvira za usklađeno mjerjenje emisija stakleničkih plinova iz prometa i logistike na temelju globalno priznatih normi, koji bi zatim mogao poslužiti za informiranje poduzeća i krajnjih korisnika o okvirnim emisijama stakleničkih plinova odabranog prijevoznog rješenja i time doprinijeti povećanju potražnje krajnjih korisnika i potrošača za održivijim rješenjima u području prijevoza i mobilnosti, uz izbjegavanje manipulativnog zelenog marketinga (engl. *greenwashing*).
- (6) Stoga je primjerno utvrditi usklađena pravila za obračunavanje emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza tereta i putnika kako bi se dobili usporedivi podaci o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza i kako bi se izbjegle zavaravajuće informacije o njihovoj učinkovitosti dobivene zbog mogućnosti izbora među raznim metodama izračuna emisija i ulaznim podacima. Takvim bi se pravilima trebali osigurati ravnopravni uvjeti za razne vrste prijevoza, prometne segmente i nacionalne mreže u Uniji. Ta bi pravila trebala pridonijeti i stvaranju poticaja za promjenu ponašanja među poduzećima i korisnicima prijevoza kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova iz usluga prijevoza zahvaljujući prihvaćanju i upotrebi usporedivih i pouzdanih podataka o emisijama stakleničkih plinova.

⁴ BIJELA KNJIGA Plan za jedinstveni europski prometni prostor – Ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima; COM/2011/0144 final.

⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija; Strategija za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti, COM(2020) 789 final.

- (7) Na temelju ove bi se Uredbe trebao uvesti referentni okvir za druge mjere smanjenja emisija koje bi javna tijela i industrija mogli dodatno provoditi, uključujući dodavanje klauzula o transparentnosti stakleničkih plinova u ugovore o prijevozu, informiranje putnika ili potrošača o emisijama stakleničkih plinova iz određene vrste prijevoza ili dostave i utvrđivanje kriterija povezanih s klimom za postupke zelene nabave.
- (8) Unatoč koristima koje proizlaze iz povećane transparentnosti u pogledu učinkovitosti usluga prijevoza, obvezna primjena ove Uredbe na sve subjekte koji nude usluge prijevoza na tržištu Unije bila bi nerazmjerna i dovela bi do prekomjernih troškova i opterećenja. Stoga bi se ova Uredba trebala primjenjivati samo na subjekte koji odluče ili su drugim relevantnim zakonodavnim i nezakonodavnim režimima obvezani izračunavati i objavljivati informacije o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza tereta ili putnika koje započinju ili završavaju na području Unije. To stoga uključuje i usluge čije se polazišne ili odredišne točke nalaze u trećoj zemlji.
- (9) Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na posrednike u području podataka, primjerice one koji nude multimodalne digitalne usluge mobilnosti, ako ne izračunavaju izravno informacije o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza, nego samo pružaju informacije o tim emisijama koje objavi relevantni subjekt ili druga relevantna pravna ili fizička osoba. Međutim, posrednici u području podataka trebali bi biti obvezani relevantnim pravilima povezanima s priopćavanjem i transparentnošću objavljenih podataka o emisijama stakleničkih plinova kako bi se osigurala usporedivost tih podataka na tržištu.

- (10) Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati ako se emisije stakleničkih plinova izračunavaju i objavljuju u agregiranom obliku. To uključuje situacije u kojima se obvezno objavljivanje informacija povezanih s okolišem za izvješćivanje o održivosti i utvrđivanje računa okoliša u statističke svrhe temelje na drugim pravilima Unije, kao što su pravila definirana u direktivi o korporativnom izvješćivanju o održivosti⁶ i Uredbi o europskim ekonomskim računima okoliša⁷. S druge strane, informacije dobivene na temelju ove Uredbe mogu doprinijeti izradi konsolidiranih izvješća o emisijama koja je propisana drugim primjenjivim pravom Unije, pod uvjetom da su odgovarajuće metodologije i prikupljeni podaci dovoljno kompatibilni.
- (11) Pravilna metoda za izračun emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza jedan je od glavnih aspekata usklađenog okvira Unije utvrđenog ovom Uredbom. Ta bi metoda trebala osigurati da se izračunima emisija koji se provode u cijelom prijevoznom lancu dobivaju usporedivi i točni podaci o emisijama stakleničkih plinova, i to primjenom samo jednog skupa metodoloških koraka. U okviru metode trebalo bi i na odgovarajući način uzeti u obzir potrebe tržišta prijevoza kako bi se izbjegla nepotrebna složenost, prekomjerno opterećenje i troškovi, a dionici bi je trebali prihvatići.

⁶ Direktiva (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 537/2014, Direktive 2004/109/EZ, Direktive 2006/43/EZ i Direktive 2013/34/EU u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti ([SL L 322, 16.12.2022., str. 15–80](#))

⁷ Uredba (EU) br. 691/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2011. o europskim ekonomskim računima okoliša ([SL L 192, 22.7.2011., str. 1–16](#))

- (12) Norma EN ISO 14083:2023, koju je Europski odbor za normizaciju⁸ objavio u travnju 2023. i kojom se prenosi norma ISO 14083:2023, odabrana je kao referentna metodologija za izračun emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza u skladu s ovom Uredbom. Promicanjem njezine primjene u EU-u potiče se međunarodna usklađenost obračuna emisija. Olakšava se dodatno globalno usklađivanje primijenjene metodologije. Iz analize je vidljivo da se norma ISO 14083:2023 pokazala najrelevantnijom i najproporcionalnijom za postizanje ciljeva ove Uredbe. Kvantificiranje emisija provodi se po principu „od bušotine do kotača“ odnosno „od bušotine do broda/aviona“ za sektore pomorskog i zračnog prometa, što uključuje emisije stakleničkih plinova koje proizlaze iz opskrbe energijom i upotrebe vozila tijekom prijevoznih operacija i operacija u čvorištu. Komisija bi u suradnji s Europskim odborom za normizaciju i nacionalnim tijelima za normizaciju država članica trebala nastojati pružati pristup toj normi prometnom sektoru besplatno ili po sniženoj tarifi u njezinoj službenoj i vjerodostojnoj verziji, kao i njezin prijevod na službene jezike Unije kako bi ova Uredba postala dostupnija svima koji podliježu ovoj Uredbi.
- (13) Trebalo bi obratiti pozornost na to da se ne odstupa od odabrane metodologije u okviru norme EN ISO 14083:2023 kako bi se izbjegle nedosljednosti u izračunu emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza na tržištu, posebno u kontekstu međunarodnih prijevoznih lanaca. Međutim, primjereno je s vremenom na vrijeme procijeniti potrebu za mogućom prilagodbom norme EN ISO 14083:2023 s obzirom na politike Unije i buduće izmjene te norme koje bi mogao izvršiti Europski odbor za normizaciju ili drugo nadležno tijelo. Ako te procjene ukažu na rizik da će određeni dio norme stvoriti neopravdanu neravnotežu u izračunu emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza u određenim segmentima tržišta ili dovesti do razlika između te norme i ciljeva ove Uredbe ili drugog primjenjivog prava Unije, Komisija može zatražiti od Europskog odbora za normizaciju da u skladu s tim revidira normu. Trebalo bi isključiti primjenu izmjene ili komponente koja stvara očit rizik od neusklađenosti s ciljevima ove Uredbe i drugih primjenjivih pravila Unije.

⁸

<https://www.cencenelec.eu>

- (14) Kako bi se izbjeglo kruženje netočnih informacija na tržištu, može se pojaviti potreba za pojašnjenjem referentne metodologije u pogledu parametara relevantnih za emisije stakleničkih plinova i pretpostavki primijenjenih za izračun emisija prije pružanja usluge. Isto vrijedi i za druge relevantne tehničke parametre povezane s pripisivanjem emisija ili agregiranjem podatkovnih elemenata u slučaju da upotreba tih parametara nije izričito pojašnjena u metodologiji.
- (15) Za izračun emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza mogu se upotrebljavati razne vrste ulaznih podataka, uključujući primarne i sekundarne podatke. Upotrebom primarnih podataka dobivaju se najpouzdaniji i najtočniji rezultata te bi mu stoga trebalo dati prednost kako bi se postupno omogućila sve veća upotreba tih podataka u postupcima izračuna emisija stakleničkih plinova. Primarni podaci mogli bi biti nedostupni ili preskupi za određene dionike, posebno MSP-ove. Stoga bi pod jasno utvrđenim uvjetima trebalo dopustiti upotrebu sekundarnih podataka. Međutim, kako bi se omogućilo točnije obračunavanje emisija stakleničkih plinova, država članica može predvidjeti da je upotreba primarnih podataka obvezna za prijevoz na njezinu državnom području za one subjekte čiji broj zaposlenika premašuje određeni prag utvrđen nacionalnim pravom, ako usluga prijevoza počinje i završava na njezinu državnom području. Kako se ne bi ometale usluge međunarodnog prijevoza i razvoj malih i srednjih poduzeća, država članica ne bi trebala primjenjivati takav zahtjev na prekogranični prijevoz i prijevoz u tranzitu kroz njezino državno područje ili na mala i srednja poduzeća kako su definirana u Preporuci Komisije 2003/361/EZ.
- (16) Kad je riječ o sekundarnim podacima, emisije stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza mogu se izračunati upotrebom zadanih vrijednosti ili modeliranih podataka. Međutim, upotrebom zadanih vrijednosti i modeliranih podataka trebale bi se dobivati točne i pouzdane informacije o emisijama stakleničkih plinova iz dotične usluge prijevoza te bi stoga te zadane vrijednosti trebalo utvrditi i modelirane podatke izraditi na neutralan i objektivan način, na temelju pouzdanih izvora i odgovarajućih parametara.

- (16a) Kako bi se smanjili administrativno opterećenje i udvostručavanje izračuna, subjekti mogu upotrebljavati primarne ili sekundarne podatke koji se obračunavaju na istoj razini agregiranja kao što je ona koja se zahtijeva ovom Uredbom, a za koje se smatra da su provjereni u skladu s ovom Uredbom ili koje je neko akreditirano tijelo provjerilo u skladu s drugim postojećim zakonodavstvom Unije.
- (17) Trebalo bi uspostaviti osnovnu EU-ovu bazu podataka o zadanim vrijednostima za intenzitet emisija stakleničkih plinova kako bi se poboljšala usporedivost rezultata emisija stakleničkih plinova dobivenih primjenom ove Uredbe. Osnovna EU-ova baza podataka trebala bi sadržavati zasebnu tablicu za svaku vrstu prijevoza, a zadani podaci za intenzitet emisija stakleničkih plinova u pomorskom prometu trebali bi se izvesti iz baze podataka „Thetis-MRV” ili baze podataka „Fuel EU”. Druge relevantne baze podataka i skupovi podataka također bi se trebali dopustiti pod uvjetom da se podvrgnu tehničkoj provjeri kvalitete na razini Unije.
- (18) Pri utvrđivanju intenziteta emisija stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza za izvođenje procjena emisija stakleničkih plinova koje odražavaju količinu utrošene energije u perspektivi „od bušotine do kotača” potrebni su emisijski faktori stakleničkih plinova za nositelje energije u prometu. Stoga bi trebalo uspostaviti središnju EU-ovu bazu podataka o emisijskim faktorima stakleničkih plinova za nositelje energije kako bi se osigurala usporedivost i kvaliteta ulaznih podataka.

- (18a) Osnovna EU-ova baza podataka o zadanim vrijednostima za intenzitet emisija stakleničkih plinova i središnja EU-ova baza podataka o zadanim faktorima emisija stakleničkih plinova trebale bi posebno uključivati vrijednosti i faktore intenziteta emisija stakleničkih plinova koje je Unija dogovorila ili koji su u interesu Unije na međunarodnoj razini. Međutim, s obzirom na sektorske, nacionalne i regionalne posebnosti zadanih vrijednosti diljem Unije, osnovna EU-ova baza podataka o zadanim vrijednostima za intenzitet emisija stakleničkih plinova trebala bi odražavati one vrste vozila i plovila koje se obično upotrebljavaju u državama članicama. Ta baza podataka i središnja EU-ova baza podataka o zadanim faktorima emisija stakleničkih plinova također bi trebale odražavati jedinstvene značajke koje postoje u različitim državama članicama.
- (19) Za razvoj i održavanje EU-ovih baza podataka o zadanim vrijednostima za intenzitet emisija stakleničkih plinova i emisijske faktore stakleničkih plinova te za tehničku provjeru kvalitete vanjskih baza podataka i skupova podataka kojima upravljaju treće strane trebalo bi biti zaduženo neutralno i nadležno tijelo koje djeluje na razini Unije. S obzirom na svoju nadležnost, Europska agencija za okoliš u najboljem je položaju za pružanje potrebne tehničke pomoći za pravilnu provedbu tog dijela Uredbe. Prema potrebi, države članice mogu Europskoj agenciji za okoliš dostaviti dodatne informacije.
- (20) Modelirani podaci mogu se upotrebljavati ako se temelje na modelu uspostavljenom u skladu s referentnom metodologijom i, ovisno o slučaju, drugim odredbama o upotrebi sekundarnih podataka i alata za izračun utvrđenih u ovoj Uredbi.

- (21) Uredbom (EU) 2015/757⁹ i Direktivom 2003/87/EZ¹⁰ uvodi se obveza prikupljanja, izračuna i godišnjeg izvješćivanja o emisijama CO₂ iz brodova, odnosno zrakoplova. Uredba (EU) 2015/757 i Direktiva 2003/87/EZ nadopunjuju odredbe ove Uredbe, posebno u pogledu izvođenja podataka o utrošenom gorivu kao ulaznih podataka za kvantificiranje emisija iz usluga prijevoza za prijeđenu udaljenost ili količinu prevezenog tereta. Ulazni podaci za dobivanje podataka o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza mogu potjecati i iz primjene drugih zakonodavnih okvira, kao što su Uredba (EU) 2019/1242¹¹, Uredba (EU) 2019/631¹² i Uredba (EU) 2023/1805¹³. Komisija bi trebala osigurati usklađenost i dosljednost ove Uredbe s postojećim zakonodavstvom Unije i budućim inicijativama. Konkretno, predstojećim [prijedlogom o pristupu podacima o vozilima] mogla bi se promicati upotreba primarnih podataka.
- (22) Primjereno je utvrditi zajedničke parametre za izražavanje izlaznih podataka o emisijama stakleničkih plinova na kojima se temelji usporedivost tih podataka i koji omogućavaju djelotvorno utvrđivanje referentnih vrijednosti za razne usluga prijevoza. Zajednički parametri također bi trebali pružateljima podataka omogućiti jasno priopćavanje podataka, a primateljima podataka njihovo pravilno razumijevanje.

⁹ Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ ([SL L 123, 19.5.2015., str. 55–76](#))

¹⁰ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ ([SL L 275, 25.10.2003., str. 32–46](#))

¹¹ Uredba (EU) 2019/1242 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o utvrđivanju emisijskih normi CO₂ za nova teška vozila i izmjeni uredbi (EZ) br. 595/2009 i (EU) 2018/956 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Vijeća 96/53/EZ ([SL L 198, 25.7.2019.](#))

¹² Uredba (EU) 2019/631 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011 (preinačena) (Tekst značajan za EGP) ([SL L 111, 25.4.2019., str. 13–53](#))

¹³ Uredba (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o upotrebi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ (Tekst značajan za EGP) ([SL L 234, 22.9.2023., str. 48–100](#)).

- (23) Sve raščlanjene informacije o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza koje se pružaju trećoj strani u komercijalne ili regulatorne svrhe u skladu s područjem primjene ove Uredbe trebale bi nužno i vidljivo uključivati izlazne podatke utvrđene u skladu s posebnim pravilima za izračun emisija stakleničkih plinova utvrđenima ovom Uredbom. Prema potrebi mogu se dodati dodatni podatkovni elementi koji služe u svrhe osim onih definiranih ovom Uredbom.
- (23a) Objavljivanje informacija o emisijama stakleničkih plinova prije pružanja usluge prijevoza ključno je kako bi se građani potaknuli da donesu informiranu odluku. Međutim, informacije o emisijama stakleničkih plinova mogu se objaviti nakon pružanja usluge prijevoza u opravdanim slučajevima kada je za komunikaciju među poduzećima potrebna detaljnija razina informacija, posebno u kontekstu logističkih lanaca i odnosa s podizvođačima.
- (24) Kako bi dokazio usklađenost sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi, subjekt koji izračunava i objavljuje informacije o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza trebao bi moći izvesti dokaze kojima se potkrjepljuju odgovarajući izlazni podaci. Ti bi se dokazi trebali izvoditi u skladu s pravilima o izvješćivanju na razini usluge prijevoza utvrđenima normom EN ISO 14083:2023 te bi trebali biti dostupni na zahtjev nadležnog tijela, primjerice suda, ili bilo koje treće strane ako je to propisano zasebnim aranžmanima, primjerice među poduzećima.

- (25) Ako se ne primjenjuju zasebni aranžmani, posrednik u području podataka koji od relevantnog subjekta ili druge relevantne pravne ili fizičke osobe prikuplja informacije o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza te ih pruža na tržištu ne bi se trebao smatrati odgovornim ako se tim informacijama krši bilo koji od zahtjeva povezanih s izračunom i verifikacijom emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza i certificiranjem alata za izračun kako je utvrđeno ovom Uredbom. Međutim, posrednik u području podataka trebao bi nastojati spriječiti pružanje pogrešnih ili netočnih informacija te bi trebao poštovati pravila povezana s izlaznim podacima o emisijama stakleničkih plinova, priopćavanjem i transparentnošću. Osim toga, posrednik u području podataka trebao bi navesti izvor tih informacija kako bi se omogućila identifikacija dotičnog pružatelja informacija.
- (26) Vanjski alati za izračun koji su dostupni na tržištu za šиру komercijalnu i nekomercijalnu upotrebu mogu olakšati obračunavanje emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza, što pridonosi njegovu prihvaćanju u širim skupinama dionika. Upotreba tih alata trebala bi se certificirati kako bi se zajamčila njihova sukladnost sa zahtjevima ove Uredbe, posebno kad je riječ o primjeni zajedničke referentne metodologije i odgovarajućeg skupa ulaznih podataka. Kako bi se posebno olakšala provedba ove Uredbe za MSP-ove, ograničila složenost izračuna i smanjilo administrativno i finansijsko opterećenje MSP-ova, , postigla ujednačena provedba u obračunavanju najuobičajenijih usluga te povećala transparentnost podataka, Komisija bi trebala razviti alate za izračun za utvrđivanje izlaznih podataka.
- (27) Pravilno osmišljen sustav za verifikaciju sukladnosti izlaznih podataka o emisijama stakleničkih plinova objavljenih na tržištu i postupaka izračuna na kojima se temelje sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi trebao bi znatno povećati povjerenje u pouzdanost i točnost tih podataka. Subjekti koji su uspješno prošli ocjenjivanje sukladnosti trebali bi moći dobiti dokaz o usklađenosti koji će se priznavati u cijeloj Uniji. Ako su uključeni primarni podaci, to bi trebalo navesti u dokazu o usklađenosti, posebno kako bi se subjekte na koje se odnose pravila utvrđena ovom Uredbom potaknulo da prikupljaju i upotrebljavaju primarne podatke.

- (28) Administrativno opterećenje povezano s verifikacijom moglo bi biti nerazmjerno veliko za manja poduzeća te bi ga stoga trebalo izbjegavati. Zato bi mala i srednja poduzeća trebala biti izuzeta od zahtjeva povezanih s verifikacijom, osim ako ta poduzeća žele dobiti odgovarajući dokaz o usklađenosti. Osim toga, velika poduzeća trebala bi uzimati u obzir načelo proporcionalnosti pri razmatranju mogućnosti da od partnera u lancu vrijednosti, posebno MSP-ova, traže verifikaciju sukladnosti.
- (29) Ako su podaci o emisijama stakleničkih plinova za usluge prijevoza već verificirani u skladu s posebnim pravilima utvrđenima u drugim aktima Unije, uključujući, za sektor zrakoplovstva, Direktivu 2003/87 i delegirane i provedbene akte donesene na temelju te direktive te, za pomorski sektor, Uredbu (EU) 2023/1805 o upotrebi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ ili Uredbu (EU) 2015/757 o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ, trebalo bi smatrati da su dotični podaci verificirani u skladu s ovom Uredbom.
- (29a) Kako bi se očuvala dosljednost obračunavanja emisija stakleničkih plinova iz usluga zračnog prijevoza u zakonodavstvu Unije, podaci koji se odnose na emisije stakleničkih plinova iz usluga prijevoza, koje treba uključiti u baze podataka uspostavljene u skladu s drugim aktima EU-a u prometnom sektoru ili upotrebljavati na temelju takvih akata, kao što su Uredba (EU) 2023/2405 i provedbeni akti doneseni na temelju te uredbe, mogu se, pod uvjetima utvrđenima tim aktima, temeljiti na pravilima za obračun emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza utvrđenima ovom Uredbom.

- (30) Kako bi se omogućilo učinkovito funkcioniranje ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s utvrđivanjem dodatnih metoda i kriterija za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹⁴ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (31) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti koje se odnose na zahteve za reviziju norme EN ISO 14083:2023 upućene Europskom odboru za normizaciju, isključivanje primjene određenih izmjena ili komponenti te norme, upotrebu primarnih ili sekundarnih podataka koje je verificiralo akreditirano tijelo u skladu s drugim postojećim zakonodavstvom Unije, definiciju primjenjivih podatkovnih parametara koji izražavaju izlazne podatke o emisijama stakleničkih plinova, pojašnjenje referentne metodologije za utvrđivanje pravila za provedbu tehničke provjere kvalitete vanjskih baza podataka o zadanim vrijednostima, izradu i certificiranje alata za izračun i verifikaciju podataka o emisijama stakleničkih plinova te dopunu popisa parametara. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵.

¹⁴ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva ([SL L 123, 12.5.2016., str. 1](#))

¹⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije ([SL L 55, 28.2.2011., str. 13](#)).

- (32) Postizanje usporedivosti podataka o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza i veće prihvaćanje obračunavanja emisija stakleničkih plinova u poslovnoj praksi nisu ciljevi koje države članice mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti bez rizika od uvođenja dodatnih birokratskih postupaka na unutarnje tržište te dodatnih troškova i administrativnog opterećenja za industriju. Zbog mrežnih učinaka zajedničkog djelovanja država članica ti se ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Unije. Stoga Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj Uniji.
- (33) U skladu s načelom proporcionalnosti, za postizanje osnovnog cilja poticanja promjene ponašanja među poduzećima i potrošačima potrebno je i primjereno smanjiti emisije stakleničkih plinova iz usluga prijevoza prihvaćanjem i upotrebom usporedivih i pouzdanih podataka o emisijama stakleničkih plinova te utvrditi pravila o obračunavanju emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza. Ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva u skladu s člankom 5. stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji.
- (34) U kontekstu evaluacije ove Uredbe Komisija bi trebala procijeniti nužnost i izvedivost toga da se u metodologiju za izračun emisija stakleničkih plinova uključe procesi za izgradnju, održavanje i uništavanje vozila ili opreme za pretovar i ukrcaj odnosno iskrcaj kako bi se utvrdile emisije stakleničkih plinova koje se temelje na cijelom životnom ciklusu, s obzirom na to da pristup na temelju ukupnog ugljičnog otiska (emisije stakleničkih plinova koje se temelje na životnom ciklusu), kako je predviđeno u Bijeloj knjizi o prometu iz 2011. i strategiji za održivu i pametnu mobilnost iz prosinca 2020., zahtijeva uključivanje uzlaznog lanca i emisija na kraju životnog vijeka. Osim toga, Komisija bi trebala procijeniti nužnost i izvedivost uvođenja obveznog izvješćivanja o informacijama u skladu s normom EN ISO 14083:2023.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju pravila za obračunavanje emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza koje započinju ili završavaju na području Unije.

Članak 2.

Područje primjene

Ova se Uredba osobito primjenjuje na sljedeće:

- (a) subjekte koji pružaju ili organiziraju usluge prijevoza tereta i putnika u Uniji i koji izračunavaju [...] emisije stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza koja započinje ili završava na području Unije i objavljuju [...] raščlanjene informacije o tim emisijama trećim stranama;
- (b) osobe koje izrađuju alate za izračun;
- (c) osobe koje izrađuju baze podataka trećih strana i
- (d) tijela za ocjenjivanje sukladnosti odgovorna za aktivnosti vertifikacije i certificiranja.

Ova se Uredba primjenjuje na izračun i objavu podataka ako se takvi podaci izračunavaju i objavljuju na ugovornoj ili dobrovoljnoj osnovi ili ako su takvi izračun i objava propisani primjenjivim nacionalnim pravom ili pravom Unije.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe primjene ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „staklenički plin” znači plinoviti sastavni dio atmosfere, kako prirodni tako i antropogeni, koji apsorbira i emitira zračenje određenih valnih duljina u spektru infracrvenog zračenja koje emitiraju površina Zemlje, atmosfera i oblaci;
2. „emisija stakleničkih plinova” znači ispuštanje stakleničkog plina u atmosferu, izraženo u masi ekvivalenta ugljikova dioksida;
3. „ekvivalent ugljikova dioksida (CO₂e)” znači jedinica za usporedbu zračenja određenog stakleničkog plina s vrijednošću za ugljikov dioksid;
4. „obračunavanje emisija stakleničkih plinova” znači radnje koje se obavljaju s ciljem kvantificiranja emisija stakleničkih plinova, putem mjerena i izračuna, te izvješćivanja o tim emisijama;
5. „usluga prijevoza” znači prijevoz tereta ili putnika od polazišta do odredišta; usluga prijevoza može podrazumijevati jedan ili više elemenata prijevoznog lanca koji zahtijevaju jednu ili više prijevoznih operacija i/ili operacija u čvorištu;
6. „prijevozna operacija” znači prometovanje vozila radi prijevoza putnika i/ili tereta;
7. „operacija u čvorištu” znači operacija za prijenos tereta ili putnika kroz čvorište;
8. „vozilo” znači sredstvo za prijevoz putnika i/ili robe u svim vrstama prijevoza;

9. „prijevozni lanac” znači niz elemenata prijevoza povezanih s teretom ili putnikom/skupinom putnika koji zajednički obuhvaćaju njihovo kretanje od polazišta do odredišta;
10. „element prijevoznog lanca” znači dio prijevoznog lanca unutar kojeg se teret ili putnik/skupina putnika prevozi jednim vozilom ili prolazi kroz jedno čvorište;
11. „objavljivanje informacija o emisijama stakleničkih plinova iz usluge prijevoza” znači priopćavanje raščlanjenih informacija o emisijama stakleničkih plinova povezanim s određenom uslugom prijevoza koju obavlja relevantni subjekt ili posrednik u području podataka prema bilo kojoj trećoj strani u kontekstu pružanja, obavješćivanja ili stavljanja na tržište te usluge, bilo prije ili nakon pružanja te usluge prijevoza;
12. „relevantni subjekt” znači subjekt koji izračunava emisije stakleničkih plinova iz usluge prijevoza koja započinje ili završava na području Unije i objavljuje informacije o tim emisijama bilo kojoj trećoj strani u komercijalne ili regulatorne svrhe;
13. „posrednik u području podataka” znači pravna ili fizička osoba koja prikuplja i objavljuje informacije o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza na temelju zasebnih pravnih, ugovornih ili drugih relevantnih aranžmana;
14. „aktivnost sa stakleničkim plinovima” znači aktivnost koja rezultira emisijama stakleničkih plinova;
15. „podaci o aktivnosti sa stakleničkim plinovima” znači kvantitativna mjera aktivnosti sa stakleničkim plinovima;
16. „intenzitet emisija stakleničkih plinova” znači koeficijent koji povezuje određene podatke o aktivnosti sa stakleničkim plinovima s emisijama stakleničkih plinova;
17. „faktor emisija stakleničkih plinova” znači koeficijent koji povezuje podatke o aktivnosti sa stakleničkim plinovima s emisijama stakleničkih plinova;

18. „emisije stakleničkih plinova od bušotine do kotača” znači emisije koje predstavljaju učinak stakleničkih plinova koji proizlaze iz upotrebe vozila i opskrbe vozila energijom, uključujući emisije iz prometnih čvorišta i rashladnih sredstava. Za sektore pomorskog i zračnog prometa to znači emisije stakleničkih plinova „od bušotine do broda/aviona”.
19. „emisije od spremnika do kotača” znači emisije povezane s pogonom vozila koje potječu iz potrošnje energije; podskup emisija od bušotine do kotača. Za sektore pomorskog i zračnog prometa to znači emisije stakleničkih plinova „od spremnika do broda/aviona”.
20. „nositelj energije” znači tvar ili pojava koja se može upotrijebiti za proizvodnju mehaničkog rada ili topline ili za odvijanje kemijskih ili fizikalnih procesa;
21. „primarni podaci” znači kvantificirana vrijednost procesa ili aktivnosti dobivena izravnim mjeranjem ili izračunom na temelju izravnih mjerena;
22. „sekundarni podaci” znači modelirani podaci ili zadane vrijednosti koji ne ispunjavaju uvjete za primarne podatke, uključujući podatke iz baza podataka i objavljene literature, zadane emisijske faktore stakleničkih plinova iz nacionalnih inventara, izračunane podatke, procjene ili druge reprezentativne podatke i podatke dobivene iz zamjenskih procesa ili procjena;
23. „zadana vrijednost” znači vrijednost sekundarnih podataka koja je dobivena iz nekog objavljenog izvora i uzima se kao zadana vrijednost u slučaju nedostatka primarnih ili modeliranih podataka;
24. „modelirani podaci” znači podaci dobiveni primjenom modela u kojem se u obzir uzimaju primarni podaci i/ili parametri relevantni za emisije stakleničkih plinova iz određene prijevozne operacije ili operacije u čvorištu, uključujući upotrebu modela utvrđenog alatom za izračun;

25. „izlazni podaci” znači raščlanjeni podaci o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza dobiveni primjenom referentne metodologije i ulaznih podataka utvrđenih ovom Uredbom;
26. „parametri” znači mjera kvantitativne procjene;
27. „dokaz kojim se potkrepljuju informacije o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza” znači izvješće izrađeno na zahtjev na razini usluge prijevoza, kako je utvrđeno u normi EN ISO 14083:2023;
28. „alat za izračun” znači aplikacija, model ili softver koji omogućuje automatski izračun emisija stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza;
29. „vanjski alat za izračun” znači alat za izračun koji treća strana pruža na tržištu za širu komercijalnu ili nekomercijalnu uporabu;
30. „tijelo za ocjenjivanje sukladnosti” znači tijelo za ocjenjivanje sukladnosti kako je definirano u članku 2. točki 13. Uredbe (EZ) br. 765/2008¹⁶.

¹⁶ Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 ([SL L 218, 13.8.2008](#)).

POGLAVLJE II.

METODOLOGIJA

Članak 4.

Metoda za izračun emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza

1. Emisije stakleničkih plinova iz usluga prijevoza izračunavaju se na temelju metodologije definirane u ažuriranoj verziji norme EN ISO 14083:2023, kako je navedeno u pravilima utvrđenima u poglavlju III. ove Uredbe.
2. Najkasnije 36 mjeseci nakon datuma iz članka 19. stavka 2. ove Uredbe Komisija procjenjuje potrebu za prilagodbom bilo koje komponente norme iz stavka 1.
3. Komisija može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev države članice, pokrenuti provjeru usklađenosti kako bi ocijenila bilo koju izmjenu norme iz stavka 1. i potrebu za naknadnom prilagodbom.
4. Odstupajući od stavka 1., Komisija provedbenim aktima u skladu s člankom 17. utvrđuje izmjene iz stavka 3. ili komponente iz stavka 2. koje stvaraju očit rizik od neusklađenosti s ciljevima ove Uredbe i drugim primjenjivim pravilima Unije i koje se stoga ne primjenjuju.
5. U skladu s člankom 17. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se od Europskog odbora za normizaciju traži da preispita normu iz stavka 1., među ostalim na temelju rezultata procjene iz stavka 2. i provjere usklađenosti iz stavka 3.

6. U skladu s člankom 17. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kako bi utvrdila detaljna pravila za ujednačenu provedbu ove Uredbe radi pojašnjenja referentne metodologije iz stavka 1., kako bi se osigurala njezina ujednačena primjena na tržištu u pogledu pristupa za utvrđivanje odgovarajućih parametara relevantnih za emisije za izračun emisija stakleničkih plinova prije pružanja usluge i, ovisno o slučaju, drugih tehničkih parametara povezanih s pripisivanjem emisija ili agregiranjem podatkovnih elemenata koji nisu izričito objašnjeni u toj metodologiji.
7. Podaci koji se odnose na emisije stakleničkih plinova iz usluga prijevoza, koje treba uključiti u baze podataka uspostavljene na temelju drugih akata EU-a u prometnom sektoru ili ih treba upotrebljavati u skladu s tim aktima, mogu se zasnivati na normi i pravilima za obračunavanje emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza iz stavka 1., u skladu s uvjetima utvrđenima tim aktima.

POGLAVLJE III.

ULAZNI PODACI I IZVORI

Članak 5.

Upotreba primarnih i sekundarnih podataka

1. Subjekti iz članka 2. točke (a) pri izračunu emisija stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza trebaju davati prednost upotrebi primarnih podataka.

Država članica može predvidjeti da je upotreba primarnih podataka obvezna za prijevoz na njezinu državnom području od strane subjekata čiji broj zaposlenika prelazi određeni prag utvrđen nacionalnim pravom ako usluga prijevoza počinje i završava na njezinu državnom području. Država članica ne primjenjuje takav zahtjev na prekogranični prijevoz, uključujući prekograničan prijevoz u tranzitu kroz njezino državno područje, niti na mala i srednja poduzeća iz Preporuke Komisije 2003/361/EZ¹⁷.

¹⁷ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36).

2. Upotreba sekundarnih podataka za izračun emisija stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza dopuštena je pod sljedećim uvjetima:
 - (a) zadane vrijednosti intenziteta emisija stakleničkih plinova moraju biti izvedene na temelju:
 - (i) osnovne EU-ove baze podataka o zadanim vrijednostima za intenzitet emisija stakleničkih plinova iz članka 6. stavka 1.;
 - (ii) baza podataka i skupova podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija stakleničkih plinova kojima upravljaju treće strane, u skladu s člankom 7.;
 - (b) zadani emisijski faktori stakleničkih plinova za nositelje energije u prometu izvedeni su na temelju središnje EU-ove baze podataka o zadanim emisijskim faktorima stakleničkih plinova iz članka 8.;
 - (c) modelirani podaci temelje se na modelu utvrđenom u skladu s metodologijom iz članka 4. i, prema potrebi, pravilima utvrđenima u članku 5. stavku 2. točki (b) i članku 11.
3. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. drugi podstavak ovog članka, subjekti iz članka 2. točke (a) mogu upotrebljavati primarne ili sekundarne podatke za koje se smatra da su verificirani na temelju članka 13. stavka 8. ili koje je na temelju postojećeg zakonodavstva Unije verificiralo akreditirano tijelo iz članka 15.a, pod uvjetom da su takvi podaci dostupni na istoj razini agregiranja kao što je ona koja se zahtijeva ovom Uredbom.

Komisija, u skladu s člankom 17., donosi provedbene akte kojima se utvrđuju detaljna pravila o uvjetima primjene ovog stavka.

Članak 6.

Osnovna EU-ova baza podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija stakleničkih plinova

1. Komisija uz tehničku pomoć Europske agencije za okoliš i, prema potrebi, uz dodatan i dobrovoljan doprinos država članica, do [datum: 42 mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe] uspostavlja osnovnu EU-ovu bazu podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija iz članka 5. stavka 2. točke (a) podtočke i., uključujući zadane vrijednosti za tipove vozila i plovila koji se obično upotrebljavaju u nekim ili svim državama članicama.

Te zadane vrijednosti odražavaju pristup koji se temelji na lokaciji, naveden u normi iz članka 4. stavka 1., i, prema potrebi, jedinstvene značajke u različitim državama članicama.

Ako je to dostupno, osnovna EU-ova baza podataka uključuje vrijednosti intenziteta emisija stakleničkih plinova koje je dogovorila Unija ili koje su u interesu Unije na međunarodnoj razini. Te se vrijednosti upotrebljavaju kao zadane vrijednosti za izračun i objavu emisija stakleničkih plinova iz prijevoza kojim se prelazi barem jedna granica između dvije države članice, osim ako su u osnovnoj EU-ovoj bazi podataka dostupne preciznije zadane vrijednosti.

1.a Osnovna EU-ova baza podataka sadržava zasebnu tablicu za svaku vrstu prijevoza, posebno za zadane podatke o intenzitetu emisija stakleničkih plinova u pomorskom prometu. Zadani podaci o intenzitetu emisija stakleničkih plinova u pomorskom prometu automatski se izvode iz baze podataka „Thetis-MRV” i prema potrebi dopunjaju drugim izvorima informacija kao što je baza podataka FuelEU uspostavljena na temelju članka 19. stavka 1. Uredbe (EU) 2023/1805. Komisija osigurava održavanje, ažuriranje i kontinuirani razvoj baze podataka iz stavka 1., uzimajući u obzir razvoj najsuvremenijih tehnoloških rješenja u prometnom sektoru, načela iz stavka 1 i nove metodološke pristupe za izračun emisija stakleničkih plinova. Komisija osigurava usklađenost i dosljednost baze podataka s postojećim zakonodavstvom Unije. Komisija procjenjuje potrebu za ažuriranjem baze podataka najmanje jednom godišnje.

Kad god se ažuriraju zadane vrijednosti intenziteta emisija stakleničkih plinova sadržane u bazi podataka, Komisija odmah osigurava da takvo ažuriranje bude javno dostupno. U tom slučaju subjekti, prema potrebi, ažuriraju izlazne podatke utvrđene u skladu s člankom 9. prije isteka roka od tri godine.

Pristup bazi podataka iz stavka 1. radi pregledavanja ili upotrebe zadanih vrijednosti intenziteta emisija mora biti otvoren za javnost, besplatan i dostupan na svim službenim jezicima EU-a.

Članak 7.

Baze podataka i skupovi podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija stakleničkih plinova kojima upravljaju treće strane

1. Osoba koja izrađuje bazu podataka ili skup podataka iz članka 5. stavka 2. točke (a) podtočke ii. dužna je Komisiji podnijeti zahtjev za tehničku provjeru kvalitete zadanih vrijednosti za intenzitet emisija stakleničkih plinova uključenih u tu bazu podataka ili skup podataka. Komisija uz tehničku pomoć Europske agencije za okoliš provodi tehničku provjeru kvalitete u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 4. stavku 1. ove Uredbe.
2. Za potrebe upotrebe sekundarnih podataka u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (a) podtočkom ii. mogu se upotrebljavati se samo baze podataka i skupovi podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija koje je Komisija pozitivno ocijenila u okviru tehničke provjere kvalitete iz stavka 1.
3. Obveza utvrđena u stavku 1. primjenjuje se od [24 mjeseca od datuma iz članka 19. stavka 2.]. Pozitivna ocjena na temelju stavka 2. vrijedi dvije godine.
4. Najkasnije 48 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe Komisija donosi provedbene akte u skladu s člankom 17. kako bi utvrdila detaljna pravila za ujednačenu provedbu ove Uredbe utvrđivanjem pravila i uvjeta za provedbu provjere tehničke kvalitete iz stavka 1. i uvjeta za pozitivnu ocjenu na temelju stavka 2.

Članak 8.

Središnja EU-ova baza podataka o zadanim emisijskim faktorima stakleničkih plinova

1. Komisija uz tehničku pomoć Europske agencije za okoliš i, prema potrebi, uz dodatne i dobrovoljne doprinose država članica, uspostavlja EU-ovu središnju bazu podataka o zadanim emisijskim faktorima stakleničkih plinova iz članka 5. stavka 2. točke (b), uključujući emisijske faktore stakleničkih plinova za nositelje energije koji se upotrebljavaju u nekim ili svim državama članicama.

Ti zadani emisijski faktori stakleničkih plinova odražavaju pristup koji se temelji na lokaciji u referentnoj metodologiji za izračun emisija stakleničkih plinova i, prema potrebi, jedinstvena obilježja u različitim državama članicama.

Ako je to dostupno, središnja EU-ova baza podataka uključuje emisijske faktore stakleničkih plinova koje je dogovorila Unija ili koje su u interesu Unije na međunarodnoj razini. Ti se emisijski faktori upotrebljavaju kao zadani emisijski faktori za izračun i objavu emisija stakleničkih plinova iz prijevoza kojim se prelazi barem jedna granica između dvije države članice, osim ako su u središnjoj EU-ovoj bazi podataka dostupni precizniji zadani emisijski faktori.

2. Komisija uz tehničku pomoć Europske agencije za okoliš osigurava održavanje, ažuriranje i kontinuiran razvoj baze podataka iz stavka 1., uzimajući u obzir potrebu za eventualnim prilagodbama norme iz članka 4. stavka 2., razvoj najsuvremenijih tehnoloških rješenja u prometnom sektoru, načela iz stavka 1. i nove metodološke pristupe za izračun emisija stakleničkih plinova. Komisija osigurava usklađenost i dosljednost baze podataka s postojećim zakonodavstvom Unije.

Kad god se ažuriraju zadani emisijski faktori stakleničkih plinova sadržani u bazi podataka, Komisija odmah osigurava da takvo ažuriranje bude javno dostupno. U tom slučaju subjekti, prema potrebi, ažuriraju izlazne podatke utvrđene na temelju članka 9. prije isteka roka od tri godine.

3. Pristup bazi podataka iz stavka 1. radi pregledavanja ili upotrebe zadanih emisijskih faktora stakleničkih plinova za nositelje energije u prometu mora biti otvoren za javnost, besplatan i dostupan na svim službenim jezicima EU-a.

POGLAVLJE IV.

IZLAZNI PODACI I TRANSPARENTNOST

Članak 9.

Utvrđivanje izlaznih podataka o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza

1. Izlazni podaci utvrđuju se primjenom referentne metodologije i ulaznih podataka u skladu s člancima od 4. do 8. ove Uredbe.
2. Izlazni podaci mogu se utvrditi upotrebom alata za izračun. U tu se svrhu mogu upotrebljavati samo vanjski alati za izračun certificirani na temelju članka 11. ili alat iz stavka 3.
3. Prije [36 mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija provedbenim aktima u skladu s člankom 17. razrađuje alat za izračun radi utvrđivanja izlaznih podataka.
4. Alati iz stavka 2. mogu se upotrebljavati za izračun parametara ili drugih podataka koje treba uključiti u baze podataka utvrđene na temelju drugih akata EU-a u prometnom sektoru, pod uvjetima utvrđenima tim aktima.
5. Izlazni podaci sastoje se barem od ukupne mase ekvivalenta ugljikova dioksida (CO₂e) po usluzi prijevoza i, ovisno o vrsti dotične usluge prijevoza, primjenjivih podatkovnih parametara kojima se izražavaju izlazni podaci o emisijama stakleničkih plinova, kako je preporučeno u normi iz članka 4. stavka 1. i definirano u skladu s drugim podstavkom ovog stavka.

Kako bi se osigurala ujednačena provedba prvog podstavka ovog stavka, Komisija provedbenim aktima donesenima u skladu s člankom 17. definira u njemu navedene podatkovne parametre za prijevoz tereta, protok teretnih čvorišta, prijevoz putnika i protok putničkih čvorišta. U tu svrhu Komisija uzima u obzir koeficijente intenziteta emisija stakleničkih plinova kako su definirani u normi iz članka 4. stavka 1.

Članak 10.

Komunikacija i transparentnost

1. Relevantni subjekti dužni su objavljivati izlazne podatke na jasan i nedvosmislen način prije pružanja usluge prijevoza. U propisno opravdanim okolnostima izlazni podaci mogu se objaviti nakon pružanja usluge prijevoza. Ako relevantni subjekti objavljuju izlazne podatke, u popratnu su komunikaciju dužni uključiti napomenu „Emisije stakleničkih plinova izračunane u skladu s Uredbom [upućivanje na ovu Uredbu] Europskog parlamenta i Vijeća”, i to na barem jednom službenom jeziku EU-a i, ako je moguće, na službenom jeziku države članice na čijem se državnom području ta usluga pruža.
2. Ako izlazne podatke pribavlja i objavljuje posrednik u području podataka na temelju zasebnih aranžmana, primjenjuju se pravila utvrđena u stavku 1. i članku 9. stavku 5. Pri objavljivanju izlaznih podataka posrednik u području podataka dužan je navesti upućivanje na izvor tih podataka.
3. Ako se upotrebljavaju primarni podaci u smislu članka 5. stavka 1., relevantni subjekti imaju pravo o toj činjenici obavijestiti bilo koju treću stranu, pod uvjetom da je upotreba primarnih podataka utvrđena u okviru procesa verifikacije predviđenog u člancima 12. i 13.

4. Relevantni subjekti moraju moći pribaviti dokaze kojima se potkrepljuje način izvođenja izlaznih podataka. Ti se dokazi izvode u skladu sa zahtjevima utvrđenima u referentnoj metodologiji iz članka 4. stavka 1. te:
 - (a) služe kao osnova za procjenu u okviru verifikacije u skladu s člancima 12. i 13.;
 - (b) stavlju se na raspolaganje na zahtjev nadležnog tijela imenovanog na temelju nacionalnog prava ili prava Unije, ili druge treće strane u mjeri u kojoj se primjenjuju zasebni pravni ili ugovorni aranžmani;
 - (c) ako se verifikacija provodi u skladu s člancima 12. i 13., ona mora sadržavati upućivanje na dokaz o usklađenosti iz članka 13. stavka 6. i podatke za kontakt tijela za ocjenjivanje sukladnosti koje je sastavilo dokaz o usklađenosti;
 - (d) ako se izlazni podaci utvrđuju upotrebom vanjskog alata za izračun iz članka 9. stavka 2., oni moraju uključivati upućivanje na taj alat za izračun.
5. Izlazni podaci i dokazi iz stavka 4. moraju se utvrditi na jasan i nedvosmislen način, i to barem na jednom od službenih jezika Unije. Ako je moguće, moraju biti dostupni u obliku poveznice na internetske stranice, QR koda ili u drugom ekvivalentnom obliku.

6. Osobni podaci moraju se obrađivati u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸.
7. Svaki primatelj izlaznih podataka i dokaza iz stavka 4. dužan je osigurati da relevantni komercijalni podaci koji se obrađuju i priopćavaju u skladu s ovom Uredbom budu povjerljivi te da se takvim podacima može pristupiti, obrađivati ih i objavljivati samo uz odobrenje.

¹⁸ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka); ([SL L 119, 4.5.2016., str. 1](#))

POGLAVLJE V.

DOPUNSKE MJERE

Članak 11.

Certificiranje alata za izračun

1. Vanjske alate za izračun iz članka 9. stavka 2. mora certificirati tijelo za ocjenjivanje sukladnosti iz članka 14.
2. Osoba koja izrađuje alat za izračun dužna je podnijeti zahtjev tijelu za ocjenjivanje sukladnosti koje ocjenjuje usklađenost alata za izračun sa zahtjevima iz članaka od 4. do 9. U slučaju pozitivnog rezultata tijelo za ocjenjivanje sukladnosti izdaje potvrdu o sukladnosti alata za izračun s ovom Uredbom. U slučaju negativnog rezultata tijelo za ocjenjivanje sukladnosti podnositelju zahtjeva daje obrazloženje negativne ocjene.
3. Dotično tijelo za ocjenjivanje sukladnosti dužno je održavati ažuriran popis alata za izračun za koje je izdalo, povuklo ili suspendiralo potvrdu. Taj je popis dužno objaviti na svojim internetskim stranicama i bez odgode Komisiji priopćiti adresu tih stranica.
4. Rok valjanosti potvrde jest dvije godine.
5. Komisija na svojim službenim stranicama objavljuje popis svih alata za izračun za koje je izdana potvrda u skladu sa stavcima 1. i 2.
6. Komisija u skladu s člankom 17. donosi provedbene akte kojima se utvrđuju pravila o izdavanju potvrda za alate za izračun i povezanoj potvrdi o sukladnosti, uključujući pravila o obnovi, suspenziji i povlačenju potvrde.

POGLAVLJE VI.

VERIFIKACIJA PODATAKA O EMISIJAMA STAKLENIČKIH PLINOVA I PROCESI IZRAČUNA

Članak 12.

Opseg verifikacije

1. Izlazni podaci iz članka 9. podvrgavaju se verifikaciji sukladnosti sa zahtjevima utvrđenima u člancima 4., 5. i 9. ove Uredbe.
2. Stavak 1. primjenjuje se na relevantne subjekte iz članka 2. točke (a), uz iznimku mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća iz Preporuke Komisije 2003/361/EZ¹⁹. Mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća mogu se na svoj zahtjev podvrgnuti verifikaciji na temelju ove Uredbe.

Članak 13.

Aktivnosti i proces verifikacije

1. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti iz članka 14. verificira pouzdanost, vjerodostojnost, pridržavanje i točnost izlaznih podataka koje je objavio relevantni subjekt.
2. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti verificira sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u člancima 4., 5. i 9. na temelju dokaza iz članka 10. stavka 4. Ta verifikacija obuhvaća:
 - (a) primjenjenu metodologiju izračuna;

¹⁹ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36).

- (b) izvor(e) ulaznih podataka upotrijebljenih za izračun;
 - (c) točnost izvršenih izračuna;
 - (d) primijenjene parametre.
3. Ako su upotrijebljeni vanjski alati za izračun, tijelo za ocjenjivanje sukladnosti uzima u obzir odgovarajuću potvrdu o sukladnosti iz članka 11 stavka 2.
 4. Ako se prilikom procjene u okviru verifikacije utvrde netočnosti u izračunu ili neusklađenost s člancima 4., 5. ili 9. ove Uredbe, tijelo za ocjenjivanje sukladnosti o tome pravodobno obavljače dotični subjekt. Taj subjekt zatim ispravlja izračun ili uklanja neusklađenosti kako bi se proces verifikacije mogao dovršiti.
 5. Dotični subjekt tijelu za ocjenjivanje sukladnosti dostavlja sve dodatne informacije koje mu omogućuju provedbu postupaka verifikacije. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti može tijekom procesa verifikacije provjeriti kako bi utvrdilo pouzdanost podataka i izračuna.
 6. Nakon dovršetka verifikacije tijelo za ocjenjivanje sukladnosti prema potrebi sastavlja dokaz o usklađenosti kojim se potvrđuje da su izlazni podaci u skladu s odgovarajućim zahtjevima iz ove Uredbe.
 7. Dotično tijelo za ocjenjivanje sukladnosti dužno je sastaviti i održavati ažuriran popis subjekata za koje je provedena verifikacija u skladu s ovim člankom. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti dužno je do 31. ožujka svake godine dostaviti taj popis Komisiji.

8. Ako su izlazni podaci već verificirani u skladu s drugim aktima Unije kojima se utvrđuju posebna pravila za procjenu u okviru verifikacije izlaznih podataka čime se osigurava usklađenost sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi, smatra se da su dotični podaci verificirani u skladu s ovim člankom.

9. Komisija u skladu s člankom 17. donosi provedbene akte kojima se utvrđuju detaljna pravila za verifikaciju izlaznih podataka i povezanih dokaza usklađenosti. Ta pravila moraju uključivati odredbe povezane s dokazima iz članka 10. stavka 4. i pravima komunikacije povezanima s upotrebom primarnih podataka iz članka 10. stavka 3.

POGLAVLJE VII.

AKREDITACIJA

Članak 14.

Tijela za ocjenjivanje sukladnosti

1. Tijela za ocjenjivanje sukladnosti akreditiraju se za obavljanje aktivnosti verifikacije ili certificiranja iz članaka 11., 12. i 13.
2. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti mora biti neovisno od subjekta koji podnosi zahtjev za aktivnosti verifikacije ili certificiranja iz članaka 11., 12. i 13.
3. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti, njegovo najviše rukovodstvo i osoblje odgovorno za izvršavanje zadaća verifikacije ne smiju sudjelovati ni u jednoj aktivnosti koja bi mogla dovesti u pitanje njihovu neovisnost u prosudbi ili integritet u vezi s aktivnostima verifikacije ili certificiranja.
4. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti i njegovo osoblje moraju aktivnosti verifikacije ili certificiranja provoditi na najvišem stupnju profesionalnog integriteta i potrebne tehničke stručnosti, bez pritisaka i poticaja, osobito finansijskih, koji bi mogli utjecati na njihovu prosudbu ili rezultate aktivnosti verifikacije, osobito u vezi s osobama ili skupinama osoba kojima su rezultati tih aktivnosti važni.
5. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti mora imati stručno znanje, opremu i infrastrukturu koji su potrebni za obavljanje aktivnosti verifikacije ili certificiranja za koje je akreditirano.

6. Osoblje tijela za ocjenjivanje sukladnosti dužno je čuvati poslovnu tajnu u vezi sa svim informacijama dobivenima tijekom obavljanja zadaća verifikacije i certificiranja.
7. Ako tijelo za ocjenjivanje sukladnosti podugovara određene zadaće povezane s verifikacijom ili certificiranjem ili ih prenosi društvu kćeri, preuzima punu odgovornost za zadaće koje obave podugovaratelji ili društva kćeri, bez obzira na njihov poslovni nastan, među ostalim ocjenjivanjem i praćenjem kvalifikacija podugovaratelja ili društva kćeri i posla koji oni obavljaju.

Članak 15.

Postupci akreditacije

1. Tijela za ocjenjivanje sukladnosti iz članka 14. stavka 1. akreditira nacionalno akreditacijsko tijelo u skladu s poglavljem II. Uredbe (EZ) br. 765/2008.
2. Svaka država članica imenuje tijelo koje održava ažurirani popis akreditiranih tijela za ocjenjivanje sukladnosti. Ta imenovana nacionalna tijela navedeni popis objavljaju na službenim internetskim stranicama vlade. Država članica može odlučiti da tu dužnost obavlja nacionalno akreditacijsko tijelo iz stavka 1.
3. Nacionalno akreditacijsko tijelo do 31. ožujka svake godine Komisiji dostavlja popis akreditiranih tijela za ocjenjivanje sukladnosti, zajedno sa svim relevantnim podacima za kontakt.
4. Ne dovodeći u pitanje članak 15.a., Komisija je u skladu s člankom 16. ovlaštena za donošenje delegiranih akata kojima se dopunjava ova Uredba utvrđivanjem dodatnih metoda i kriterija za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti.

Članak 15.a

Verifikacija u skladu s drugim aktima Unije, uključujući pomorski i zrakoplovni sektor

1. Kad je riječ o pomorskom sektoru, verifikatori akreditirani na temelju članka 14. Uredbe (EU) 2023/1805 i delegiranih akata donesenih na temelju te uredbe ili članka 16. Uredbe (EU) 2015/757 i delegiranih akata donesenih na temelju te uredbe mogu obavljati dužnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti u skladu s ovom Uredbom. Ti verifikatori smatraju se akreditiranim na temelju članaka 14. i 15. ove Uredbe.

2. Kad je riječ o zrakoplovnom sektoru, verifikatori akreditirani na temelju članka 15. Direktive 2003/87/EZ i provedbenih akata donesenih na temelju te direktive mogu obavljati dužnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti u skladu s ovom Uredbom. Ti verifikatori smatraju se akreditiranim na temelju članaka 14. i 15. ove Uredbe.

POGLAVLJE VIII.

DELEGIRANE I PROVEDBENE OVLASTI

Članak 16.

Izvršenje delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 15. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [OP: Molimo unijeti datum: datum stupanja ove Uredbe na snagu].
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 15. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću. Delegirani akt donesen na temelju članka 15. stavka 4. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od [dva mjeseca] od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok prodlužuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 17.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

POGLAVLJE IX.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Izvješćivanje i preispitivanje

Komisija provodi evaluaciju ove Uredbe s obzirom na ciljeve koji se njome nastoje postići te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o njezinim glavnim zaključcima, uključujući procjenu potrebe za pristupom na temelju ukupnog ugljičnog otiska i predlaganje odgovarajućih dalnjih mjera, do [OP: molimo unijeti datum: pet godina od početka primjene Uredbe].

Članak 18.a

Smjernice

Najmanje godinu dana prije datuma iz članka 19. stavka 2. Komisija, uzimajući u obzir postojeće smjernice donesene na nacionalnoj razini, donosi smjernice za poticanje široke primjene norme iz članka 4. stavka 1. i za pomoć malim i srednjim poduzećima u provedbi ove Uredbe. Ta se pravila objavljaju u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 19.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od [OP: molimo unijeti datum: 60 mjeseci od datuma stupanja ove Uredbe na snagu].
3. Međutim, članak 4. stavci 5.i 6., članak 6. stavak 1., članak 7. stavak 4., članak 9. stavak 5., članak 11. stavak 6., članak 13. stavak 9. i članak 15. stavak 4. primjenjuju se od datuma stupanja ove Uredbe na snagu.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourg

Za Europski parlament

Predsjednik/Predsjednica

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica